

# ГО «ТИ ПОТРІБЕН УКРАЇНІ»

## Тренінг 6 Програми «Правовий інкубатор «The lawyer for NGOs» 2024 року «Особливості надання благодійної (гуманітарної) допомоги неповнолітнім особам»



Організатори тренінгу – ГО «Ти потрібен Україні» в рамках статутної діяльності

**Автор матеріалу та спікер:**

**Черняченко Дмитро** - головний фахівець по розробці внутрішніх документів НГО, у тому числі різного роду статутів, політик, порядків, положень, інструкцій тощо, а також складних форм/видів договорів, претензій, позовів тощо.

# Поняття "дитина"

## ЗАКОН УКРАЇНИ

### Про охорону дитинства

#### Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

дитина - особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше;

#### СІМЕЙНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135)

#### Стаття 6. Дитина

1. Правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття.
  2. Малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років.
- Неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.

#### ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

оомеження виключно у випадках і в порядку, встановлених законом.

**Стаття 31.** Часткова цивільна дієздатність фізичної особи, яка не досягла чотирнадцяти років

1. Фізична особа, яка не досягла чотирнадцяти років (**малолітня** особа), має право:

**Стаття 32.** Неповна цивільна дієздатність фізичної особи у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років

1. Крім правочинів, передбачених статтею 31 цього Кодексу, фізична особа у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років (**неповнолітня** особа) має право:



# Право- та дієздатність: про що це?

## ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

### Стаття 25. Цивільна правоздатність фізичної особи

1. Здатність мати цивільні права та обов'язки (цивільну правоздатність) мають усі фізичні особи.
2. Цивільна правоздатність фізичної особи виникає у момент її народження.  
У випадках, встановлених законом, охороняються інтереси зачатої, але ще не народженої дитини.
3. У випадках, встановлених законом, здатність мати окремі цивільні права та обов'язки може пов'язуватися з досягненням фізичною особою відповідного віку.
4. Цивільна правоздатність фізичної особи припиняється у момент її смерті.

### Стаття 30. Цивільна дієздатність фізичної особи

1. Цивільну дієздатність має фізична особа, яка усвідомлює значення своїх дій та може керувати ними.

Цивільною дієздатністю фізичної особи є її здатність своїми діями набувати для себе цивільних прав і самостійно їх здійснювати, а також здатність своїми діями створювати для себе цивільні обов'язки, самостійно їх виконувати та нести відповідальність у разі їх невиконання.

2. Обсяг цивільної дієздатності фізичної особи встановлюється цим Кодексом і може бути обмежений виключно у випадках і в порядку, встановлених законом.

## Обсяг дієздатності малолітньої особи

### *ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ*

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

**Стаття 31.** Часткова цивільна дієздатність фізичної особи, яка не досягла чотирнадцяти років

1. Фізична особа, яка не досягла чотирнадцяти років (малолітня особа), має право:

1) самостійно вчиняти дрібні побутові правочини.

Правочин вважається дрібним побутовим, якщо він задовольняє побутові потреби особи, відповідає її фізичному, духовному чи соціальному розвитку та стосується предмета, який має невисоку вартість;

2) здійснювати особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом.

# Обсяг дієздатності неповнолітньої особи (слайд 1)

## ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

**Стаття 32.** Неповна цивільна дієздатність фізичної особи у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років

1. Крім правочинів, передбачених статтею 31 цього Кодексу, фізична особа у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років (**неповнолітня** особа) має право:

- 1) самостійно розпоряджатися своїм заробітком, стипендією або іншими доходами;
- 2) самостійно здійснювати права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом;
- 3) бути учасником (засновником) юридичних осіб, якщо це не заборонено законом або установчими документами юридичної особи;
- 4) самостійно укладати договір банківського вкладу (рахунку) та розпоряджатися вкладом, внесеним нею на своє ім'я (грошовими коштами на рахунок);
- 5) самостійно укладати договір про отримання електронних довірчих послуг.

## Обсяг дієздатності неповнолітньої особи (слайд 2)

### ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

2. **Неповнолітня** особа вчиняє інші правочини за згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальників.

На вчинення неповнолітньою особою правочину щодо транспортних засобів або нерухомого майна повинна бути письмова нотаріально посвідчена згода батьків (усиновлювачів) або піклувальника і дозвіл органу опіки та піклування.

3. **Неповнолітня** особа може розпоряджатися грошовими коштами, що внесені повністю або частково іншими особами у фінансову установу на її ім'я, за згодою органу опіки та піклування та батьків (усиновлювачів) або піклувальника.

(усиновлювачів) або піклувальника і дозвіл органу опіки та піклування.

3. **Неповнолітня** особа може розпоряджатися грошовими коштами, що внесені повністю або частково іншими особами у фінансову установу на її ім'я, за згодою органу опіки та піклування та батьків (усиновлювачів) або піклувальника.

*{Частина третя статті 32 в редакції Закону № 3201-IV від 15.12.2005}*

5. За наявності достатніх підстав суд за заявою батьків (усиновлювачів), піклувальника, органу опіки та піклування може обмежити право неповнолітньої особи самостійно розпоряджатися своїм заробітком, стипендією чи іншими доходами або позбавити її цього права.

Суд скасовує своє рішення про обмеження або позбавлення цього права, якщо відпали обставини, які були підставою для його прийняття.

# Дрібний побутовий правочин (слайд 1)

## *ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ*

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

### **Стаття 202.** Поняття та види правочинів

1. Правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

**Стаття 31.** Часткова цивільна дієздатність фізичної особи, яка не досягла чотирнадцяти років

1) самостійно вчиняти дрібні побутові правочини.

Правочин вважається дрібним побутовим, якщо він задовольняє побутові потреби особи, відповідає її фізичному, духовному чи соціальному розвитку та стосується предмета, який має невисоку вартість;

2) здійснювати особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності.

## Дрібний побутовий правочин (слайд 2)

Справа № 161/7810/19

Провадження № 2/161/2291/19

ЛУЦЬКИЙ МІСЬКРАЙОННИЙ СУД ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Р І Ш Е Н Н Я

Водночас, як свідчать матеріали справи та вказує відповідач, ОСОБА\_2 отримала кредит в розмірі 3000 грн.. Також в обґрунтування своїх заперечень відповідач посилається на те, що за користування кредитними коштами згідно умов договору останній встановлено проценти за користування кредитом в розмірі 840 грн., що становить 28% в процентному значенні за 14 днів користування кредитом.

За таких обставин, із урахуванням відсоткової ставки процентів за користування кредитними коштами, а також складності змісту кредитних правовідносин, у тому числі що стосується наслідків невиконання чи неналежного виконання позичальником своїх зобов'язань за договором, укладення кредитного договору у будь-якому разі не можна віднести до дрібного побутового правочину.

Справа №: 343/596/14-ц

Провадження №: 2/0343/342/14

Р І Ш Е Н Н Я

І М Е Н Е М У К Р А І Н И

11 квітня 2014 року

м.Долина

Долинський районний суд Івано-Франківської області в складі:

дипломою за телефон кошти, а ще через день подала йому відповідну письмову заяву (а.с 10).

Суд вважає, що укладений 12.02.2013 року між відповідачем та малолітньою ОСОБА\_2, ІНФОРМАЦІЯ\_1, правочин - договір купівлі-продажу, згідно з яким остання купила в належній відповідачеві торговій точці № 1990, що знаходиться по вул. Грушевського, 25-А в м.Долина Івано-Франківської області, мобільний телефон «Самсунг-S5380D», вартістю 1149,00 грн. та аксесуари до нього, за що заплатила з урахуванням знижки 1406,57 грн., виходить за межі цивільної дієздатності неповнолітньої ОСОБА\_2 та за межі поняття "дрібний побутовий правочин".

# Дрібний побутовий правочин (слайд 3)

Справа № 523/12919/15-ц

**Р І Ш Е Н Н Я**  
**ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**  
заочне

"22" лютого 2016 р. Суворовський районний суд міста Одеси в складі:

Правочин вважається дрібним побутовим, якщо він задовольняє побутові потреби особи, відповідає її фізичному, духовному чи соціальному розвитку та стосується предмета, який має невисоку вартість.

Статтею 13 Закону України «Про Державний бюджет на 2012 рік» встановлено на 2012 рік мінімальну заробітну плату у місячному розмірі з 1 січня в сумі 1073 гривні.

**ДАРНИЦЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД М.КИЄВА**

02068, м. Київ, вул. Кошпця, 5-А

справа № 753/21263/19

провадження № 2/753/2384/20

Згідно умов договору, розмір оплати за послуги, які мали б надаватися Відповідачем, становить 10 400 грн.

Статтею 7 Закону України «Про державний бюджет на 2019 рік» встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб з 1 липня 2019 року у розмірі 2007 гривень.

Аналізуючи такі обставини, положення договору та вартість сплачених неповнолітньою донькою Позивача послуг, суд дійшов до висновку про відсутність у даного правочину ознак дрібного або побутового, оскільки вартість наданих послуг була оцінена сторонами у суму, що перевищує п'ять прожиткових мінімумів.

# Дрібний побутовий правочин (слайд 4)

Дата документу 12.08.2021 Справа № 331/3673/18

## ЗАПОРІЗЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

Є.У.№ 331/3673/18

Головуючий у 1 інстанції: Антоненко М.В.

Встановивши, що предметом правочину є смартфон та супутні послуги вартістю 19 498,00 грн., а син позивача на момент укладення правочину власного доходу не мав, був студентом КЗ «Маріупольський технічний ліцей», - суд першої інстанції дійшов обґрунтованого висновку, що договір купівлі-продажу смартфона виходить за межі дрібного побутового та потребував згоди позивача як одного з батьків.



# Нікчемність правочину, вчиненого малолітньою особою

## ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)



**Стаття 221.** Правові наслідки вчинення правочину малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності

1. Правочин, який вчинено малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності, може бути згодом схвалений її батьками (усиновлювачами) або одним з них, з ким вона проживає, або опікуном.

Правочин вважається схваленим, якщо ці особи, дізнавшись про його вчинення, протягом одного місяця не заявили претензії другій стороні.

2. У разі відсутності схвалення правочину він є нікчемним.

На вимогу заінтересованої особи суд може визнати такий правочин дійсним, якщо буде встановлено, що він вчинений на користь малолітньої особи.

3. Якщо правочин з малолітньою особою вчинила фізична особа з повною цивільною дієздатністю, то вона зобов'язана повернути особам, вказаним у частині першій цієї статті, все те, що вона одержала за таким правочином від малолітньої особи.

4. Дієздатна сторона зобов'язана також відшкодувати збитки, завдані укладенням недійсного правочину, якщо у момент вчинення правочину вона знала або могла знати про вік другої сторони. Батьки (усиновлювачі) або опікун малолітньої особи зобов'язані повернути дієздатній стороні все одержане нею за цим правочином у натурі, а за неможливості повернути одержане в натурі - відшкодувати його вартість за цінами, які існують на момент відшкодування.

5. Якщо обома сторонами правочину є малолітні особи, то кожна з них зобов'язана повернути другій стороні все, що одержала за цим правочином, у натурі. У разі неможливості повернення майна відшкодування його вартості провадиться батьками (усиновлювачами) або опікуном, якщо буде встановлено, що вчиненню правочину або втраті майна, яке було предметом правочину, сприяла їхня винна поведінка.

6. У разі вчинення неповнолітньою особою правочину з малолітньою особою настають наслідки, встановлені частиною третьою статті 222 цього Кодексу.

# Оспорюваність правочину, вчиненого неповнолітньою особою

## *ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ*

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

**Стаття 222.** Правові наслідки вчинення правочину неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності

1. Правочин, який неповнолітня особа вчинила за межами її цивільної дієздатності без згоди батьків (усиновлювачів), піклувальника, може бути згодом схвалений ними у порядку, встановленому статтею 221 цього Кодексу.

2. Правочин, вчинений неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності без згоди батьків (усиновлювачів), піклувальників, може бути визнаний судом недійсним за позовом заінтересованої особи.

3. Якщо обома сторонами недійсного правочину є неповнолітні особи, то кожна з них зобов'язана повернути другій стороні усе одержане нею за цим правочином у натурі. У разі неможливості повернення одержаного в натурі відшкодовується його вартість за цінами, які існують на момент відшкодування.

Якщо у неповнолітньої особи відсутні кошти, достатні для відшкодування, батьки (усиновлювачі) або піклувальник зобов'язані відшкодувати завдані збитки, якщо вони своєю винною поведінкою сприяли вчиненню правочину або втраті майна, яке було предметом правочину.

# Надання повної цивільної дієздатності (емансипація)

## Стаття 34. Повна цивільна дієздатність

### ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)



1. Повну цивільну дієздатність має фізична особа, яка досягла вісімнадцяти років (повноліття).

2. У разі реєстрації шлюбу фізичної особи, яка не досягла повноліття, вона набуває повної цивільної дієздатності з моменту реєстрації шлюбу.

У разі припинення шлюбу до досягнення фізичною особою повноліття набута нею повна цивільна дієздатність зберігається.

У разі визнання шлюбу недійсним з підстав, не пов'язаних з протиправною поведінкою неповнолітньої особи, набута нею повна цивільна дієздатність зберігається.

## Стаття 35. Надання повної цивільної дієздатності

1. Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і працює за трудовим договором, а також неповнолітній особі, яка записана матір'ю або батьком дитини.

2. Надання повної цивільної дієздатності провадиться за рішенням органу опіки та піклування за заявою заінтересованої особи за письмовою згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальника, а у разі відсутності такої згоди повна цивільна дієздатність може бути надана за рішенням суду.

3. Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і яка бажає займатися підприємницькою діяльністю.

За наявності письмової згоди на це батьків (усиновлювачів), піклувальника або органу опіки та піклування така особа може бути зареєстрована як підприємець. У цьому разі фізична особа набуває повної цивільної дієздатності з моменту державної реєстрації її як підприємця.

4. Повна цивільна дієздатність, надана фізичній особі, поширюється на усі цивільні права та обов'язки.

5. У разі припинення трудового договору, припинення фізичною особою підприємницької діяльності надана їй повна цивільна дієздатність зберігається.

# Опіка та піклування (слайд 1)

## ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)



## Глава 6

## ОПІКА ТА ПІКЛУВАННЯ

### Стаття 55. Завдання опіки та піклування

1. Опіка та піклування встановлюються з метою забезпечення особистих немайнових і майнових прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх осіб, а також повнолітніх осіб, які за станом здоров'я не можуть самостійно здійснювати свої права і виконувати обов'язки.

### Стаття 58. Фізичні особи, над якими встановлюється опіка

1. Опіка встановлюється над малолітніми особами, які є сиротами або позбавлені батьківського піклування, та фізичними особами, які визнані недієздатними.

*{Частина перша статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2825-VI від*

### Стаття 59. Фізичні особи, над якими встановлюється піклування

1. Піклування встановлюється над неповнолітніми особами, які є сиротами або позбавлені батьківського піклування, та фізичними особами, цивільна дієздатність яких обмежена.

*{Частина перша статті 59 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2825-VI від*

*підпикування.*

**Стаття 65.** Опіка або піклування над фізичною особою, щодо якої не призначено опікуна або піклувальника

1. До встановлення опіки або піклування і призначення опікуна чи піклувальника опіку або піклування над фізичною особою здійснює відповідний орган опіки та піклування.

# Опіка та піклування (слайд 2)

## ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

### Стаття 67. Права та обов'язки опікуна

1. Опікун зобов'язаний дбати про підопічного, про створення йому необхідних побутових умов, забезпечення його доглядом та лікуванням.

Опікун малолітньої особи зобов'язаний дбати про її виховання, навчання та розвиток.

2. Опікун має право вимагати повернення підопічного від осіб, які тримають його без законної підстави.

3. Опікун вчиняє правочини від імені та в інтересах підопічного.

4. Опікун зобов'язаний вживати заходів щодо захисту цивільних прав та інтересів підопічного.

### Стаття 69. Права та обов'язки піклувальника

1. Піклувальник над неповнолітньою особою зобов'язаний дбати про створення для неї необхідних побутових умов, про її виховання, навчання та розвиток.

Піклувальник над фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена, зобов'язаний дбати про її лікування, створення необхідних побутових умов.

2. Піклувальник дає згоду на вчинення підопічним правочинів відповідно до [статей 32](#) та [37](#) цього Кодексу.

3. Піклувальник зобов'язаний вживати заходів щодо захисту цивільних прав та інтересів підопічного.

# Надання благодійної/гуманітарної допомоги дітям

1. Громадське об'єднання, благодійна та/або релігійна організація мають право надавати благодійну допомогу у формі коштів та/або майна, виконання робіт/надання послуг у разі, якщо правочин з надання такої допомоги **не виходить за межі цивільної дієздатності дитини, яка є малолітньою/неповнолітньою особою (є дрібним побутовим правочином)**.
2. У випадку, якщо правочин з надання благодійної/гуманітарної допомоги виходить за межі дрібного побутового, **він буде вважатись дійсним у разі, якщо батьки, усиновлювачі, опікуни, піклувальники та/або інші законні представники дитини визнають його відповідно до положень ст. 221 Цивільного кодексу України**.
3. Правочин з надання благодійної/гуманітарної допомоги дитині, яка є малолітньою, є нікчемним (недійсним з моменту його вчинення в силу прямої законодавчої вказівки на це) **за відсутності його погодження з боку законних представників відповідно до положень ст. 221 Цивільного кодексу України**.
4. Правочин з надання благодійної/гуманітарної допомоги дитині, яка є неповнолітньою, за відсутності його погодження **з боку законних представників відповідно до положень ст. 221 Цивільного кодексу України може бути визнаний недійсним виключно у судовому порядку (є оспорюваним правочином)**.
5. У разі, якщо благодійна/гуманітарна допомога надається **дитині, яка є неповнолітньою та набула повну цивільну дієздатність у порядку емансипації, правочин з такої передачі буде вважатись дійсним за будь-яких умов**.

# Надання благодійної/гуманітарної допомоги дітям, які не мають законних представників

## *КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ*

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141)

**Стаття 52.** Діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним.

Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом.

Утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу. Держава заохочує і підтримує благодійницьку діяльність щодо дітей.

## *ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ*

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

*текст статті 57 в редакції Закону [№ 2020-11 від 21.12.2019](#)*

**Стаття 57.** Обов'язок повідомляти про фізичних осіб, які потребують опіки або піклування

1. Особа, якій стало відомо про фізичну особу, яка потребує опіки або піклування, зобов'язана негайно повідомити про це орган опіки та піклування.

**Стаття 58.** Фізичні особи, на яких встановлюється опіка

# Допомога в евакуації дітей із зони бойових дій (слайд 1)

## КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 30 жовтня 2013 р. № 841  
Київ

**Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій**



## КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 1 червня 2023 р. № 546  
Київ

**Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення**

# Допомога в евакуації дітей із зони бойових дій (слайд 2)

## ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

робота чи служба відповідно до законів про воєнний і про надзвичайний стан.

### Стаття 313. Право на свободу пересування

1. Фізична особа має право на свободу пересування.

2. Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право на вільне самостійне пересування по території України і на вибір місця перебування.

Фізична особа, яка не досягла чотирнадцяти років, має право пересуватися по території України лише за згодою батьків (усиновлювачів), опікунів та в їхньому супроводі або в супроводі осіб, які уповноважені ними.

3. Фізична особа, яка є громадянином України, має право на безперешкодне повернення в Україну.

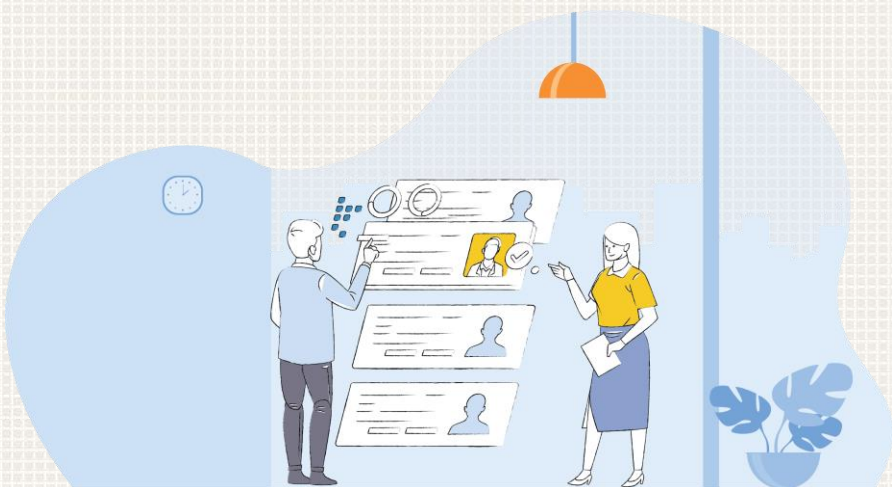
Фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, має право на вільний самостійний виїзд за межі України.

Фізична особа, яка не досягла шістнадцяти років, має право на виїзд за межі України лише за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальників та в їхньому супроводі або в супроводі осіб, які уповноважені ними, крім випадків, передбачених законом.

## ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)

# Фото- та відеозйомка дітей під час надання благодійної/гуманітарної допомоги (слайд 1)



**Стаття 307.** Захист інтересів фізичної особи при проведенні фото-, кіно-, теле- та відеозйомок

1. Фізична особа може бути знята на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку лише за її згодою. Згода особи на знімання її на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку припускається, якщо зйомки проводяться відкрито на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру.

2. Фізична особа, яка погодилася на знімання її на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку, може вимагати припинення їх публічного показу в тій частині, яка стосується її особистого життя. Витрати, пов'язані з демонтажем виставки чи запису, відшкодовуються цією фізичною особою.

3. Знімання фізичної особи на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку, в тому числі таємне, без згоди особи може бути проведене лише у випадках, встановлених законом.

**Стаття 308.** Охорона інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах

1. Фотографія, інші художні твори, на яких зображено фізичну особу, можуть бути публічно показані, відтворені, розповсюджені лише за згодою цієї особи, а в разі її смерті - за згодою осіб, визначених частиною четвертою статті 303 цього Кодексу.

Згода, яку дала фізична особа, зображена на фотографії, іншому художньому творі, може бути після її смерті відкликана особами, визначеними частиною четвертою статті 303 цього Кодексу. Витрати особи, яка здійснювала публічний показ, відтворення чи розповсюдження фотографії, іншого художнього твору, відшкодовуються цими особами.

2. Якщо фізична особа позувала авторові за плату, фотографія, інший художній твір може бути публічно показаний, відтворений або розповсюджений без її згоди.

Фізична особа, яка позувала авторові фотографії, іншого художнього твору за плату, а після її смерті - її діти та вдова (вдівець), батьки, брати та сестри можуть вимагати припинення публічного показу, відтворення чи розповсюдження фотографії, іншого художнього твору за умови відшкодування автору або іншій особі пов'язаних із цим збитків.

3. Фотографія може бути розповсюджена без дозволу фізичної особи, яка зображена на ній, якщо це викликано необхідністю захисту її інтересів або інтересів інших осіб.

# Фото- та відеозйомка дітей під час надання благодійної/гуманітарної допомоги (слайд 2)

## Конвенція про права дитини

{Редакція зі змінами, схваленими резолюцією  
50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року.}

### Стаття 3

1. В усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

### Стаття 18

1. Держави-учасниці докладають всіх можливих зусиль до того, щоб забезпечити визнання принципу загальної та однакової відповідальності обох батьків за виховання і розвиток дитини. Батьки або у відповідних випадках законні опікуни несуть основну відповідальність за виховання і розвиток дитини. Найкращі інтереси дитини є предметом їх основного піклування.

# Фото- та відеозйомка дітей під час надання благодійної/гуманітарної допомоги (слайд 3)

Номер справи місцевого суду: 520/1084/18

Головуючий у першій інстанції Луначенко В.О.

Доповідач Таварткіладзе О. М.

ОДЕСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

02.07.2019 року

м. Одеса

Слід зазначити, що в національному законодавстві України на час розгляду справи судами першої та апеляційної інстанції відсутні окремі норми, які регулюють питання зйомки та використання фото дітей.

Проте, вирішуючи справу, суд першої інстанції вірно визначився з нормами законодавства, які регулюючи правовідносини, які виникли між сторонами справи в цілому, можуть бути застосованими для врегулювання спірних правовідносин.

Зокрема, суд обґрунтовано виходив з права фізичної особи на особисте життя та таємницю обставин свого особистого життя, які можуть бути розголошені іншими особами лише за умови, що вони містять ознаки правопорушення, що підтверджено рішенням суду, а також за її згодою (ч.ч. 1-4 [ст.301 ЦК України](#)) та з законності представництва батьками своїх малолітніх та неповнолітніх дітей ([ст. 242 ЦК України](#)), які мають часткову цивільну дієздатність і має право: 1) самостійно вчиняти дрібні побутові правочини; 2) здійснювати особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом (ч.1 [ст. 31 ЦК України](#)).

Також є слушним посилання суду на [ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#), яка будучи частиною національного законодавства України, проголошує, що кожен має право на повагу до його приватного і сімейного життя, до житла і до таємниці кореспонденції, а також на практику Європейського суду з прав людини, у відповідності до якої: концепція приватного життя, крім того, включає елементи, що стосуються права особи на своє зображення ( справа Шачча проти Італії, № 50774/99, § 29, ЄСПЛ 2005-1); фотографії або відеокліпи, які містять зображення особи, будуть підпадати під сферу дії статті 8; право на захист особистих зображень включає в себе право особи контролювати використання свого зображення, у тому числі право відмовитись від публікації ( справа Фон Ханновер проти Німеччини (№2) [ВП] № 40660/08 та 60641/08, § 96, ЄСПЛ 2012). Це має значення при зберіганні фотографій на громадських чи соціальних сайтах в Інтернеті. Це та сфера, де захист репутації та прав інших осіб стає особливо важливим, тому, що фотографії можуть містити дуже особисту або навіть конфіденційну інформацію про особу чи її сім'ю (Справа Ферлагсгруппе Ньюс ГмбХ та Бобі проти Австрії (№59631/09, 4 грудня 2012 року).

Номер справи місцевого суду: 520/1084/18

Головуючий у першій інстанції Луняченко В.О.

Доповідач Таварткіладзе О. М.

ОДЕСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

02.07.2019 року

м. Одеса

Таким чином, незважаючи на те, що в загальному розумінні кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір, це право обмежене правом кожної особи на повагу до приватного життя.

З цього випливає загальне правило, за яким здійснення фотозйомки особи має здійснюватися за її згодою ([стаття 307 Цивільного кодексу України](#) )

Винятком із загального правила, коли не потрібно отримувати згоду, є зйомка у публічних місцях: «Згода особи на знімання її на фото, кіно-, теле- чи відеоплівку припускається, якщо зйомки проводяться відкрито на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру».

Якщо ж для здійснення зйомки потрібно отримати згоду (не у публічному місці), тоді таку згоду за неповнолітню чи малолітню дитину дають батьки.

При цьому не можна вважати безумовною згоду особи на зйомку через сам факт її присутності у публічному місці, адже цей виняток є лише припущенням, тобто якщо особа, а, в цьому випадку, батьки дитини, заперечують проти зйомки дитини, то її потрібно припинити.

*Крім того, може бути розповсюджена без дозволу фізичної особи, яка зображена на ній, якщо це викликано необхідністю захисту її інтересів або інтересів інших осіб»* (стаття 308 ч. 3 [ЦК України](#)).

# Оподаткування благодійної/гуманітарної допомоги, наданої дітям

## ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112)

**Стаття 99.** Порядок виконання грошових зобов'язань та/або погашення податкового боргу фізичної особи (у тому числі фізичної особи - підприємця, фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність) у разі її смерті або визнання безвісно відсутньою чи недієздатною, а також малолітньої/неповнолітньої особи

99.5. Батьки (усиновителі) та опікуни (піклувальники) малолітніх/неповнолітніх, опікуни недієздатних, особи, на яких покладено здійснення опіки над майном безвісно відсутніх (законні представники платників податків - фізичних осіб), повинні від імені відповідних фізичних осіб:

99.5.1. подати за наявності підстав контролюючому органу заяву для реєстрації таких фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків та у випадках, передбачених цим Кодексом, іншу інформацію, необхідну для ведення зазначеного Державного реєстру;

99.5.2. своєчасно подавати належним чином заповнені декларації про доходи та майно;

99.5.3. у випадках, передбачених цим Кодексом, вести облік доходів і витрат;

99.5.4. виконувати інші обов'язки, визначені цим Кодексом.

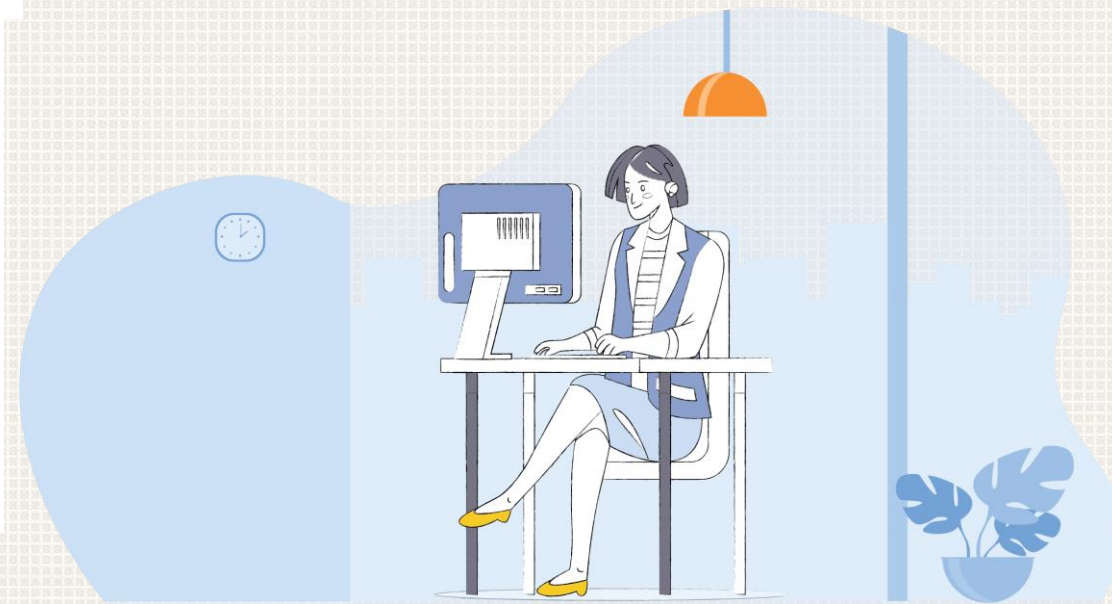
{Статтю 178 оповнено пунктом 178.8 згідно із Законом № 400-ІХ від 10.01.2020}

**Стаття 179.** Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації)

179.1. Платник податку зобов'язаний подавати річну декларацію про майновий стан і

179.6. Обов'язок щодо заповнення та подання податкової декларації від імені платника податку покладається на таких осіб:

батьків, опікуна або піклувальника - щодо доходів, отриманих малолітньою/неповнолітньою особою або особою, визнаною судом недієздатною;



## До нових зустрічей!

Якщо плануєте продовжувати вивчати загадковий світ законодавства України щодо неприбуткових організацій та волонтерської діяльності, запрошуємо Вас до нас!



+380950007370

office@uny.org.ua

ngo.ukraine.needs.you@gmail.com

[https://t.me/lawyer\\_for\\_NGOs](https://t.me/lawyer_for_NGOs)

[www.facebook.com/ngouny](http://www.facebook.com/ngouny)

[www.youtube.com/@NGO\\_UNY](http://www.youtube.com/@NGO_UNY)

[www.uny.org.ua](http://www.uny.org.ua)

